Tilapäisen suojelun direktiivin aktivointi

Hallintovaliokunnan kuuleminen 1.3.2022

Kukka Krüger, MMO

Lähtökohta

- Venäjän 24.2. Ukrainassa aloittaman hyökkäyksen vuoksi satoja tuhansia ihmisiä on jo paennut naapurimaihin.
- Ylimääräisessä oikeus- ja sisäasioiden neuvostossa 27.2. komissio ilmoitti, että aikoo esittää tilanteeseen vastaamiseksi tilapäisen suojelun direktiivin aktivoimista seuraavassa neuvoston kokouksessa torstaina 3.3.
- Komission ilmoitus direktiivin aktivoinnista sai laajaa tukea sunnuntain keskustelussa.

Mistä direktiivissä on kyse?

- Tilapäisen suojelun direktiivi on tarkoitettu joukottaisen maahantulon tilanteita varten, joissa EU-alueelle saapuu kolmansien maiden kansalaisia, jotka eivät voi palata kotimaahansa erityisesti sodan, väkivallan tai ihmisoikeusloukkausten takia.

- Sen on tarkoitus tarjota nopeasti, turvapaikkamenettelyä kevyemmässä prosessissa suojelua tarkasti rajatulle joukolle ihmisiä, jotka joutuvat yllättäen ja tilapäisesti pakenemaan kotialueeltaan.

- Komission päätösehdotuksessa määritetään se ihmisryhmä, jolle tilapäistä suojelua myönnetään, ja päivämäärä, josta lähtien näin tehdään.

Mitä tarkoittaa käytännössä?

- Neuvoston päätöksen nojalla Suomi ja kaikki EU-maat olisivat velvollisia myöntämään tilapäistä suojelua määritetylle ryhmälle yhdeksi vuodeksi. Päätöstä voitaisiin tarvittaessa pidentää korkeintaan kolmeen vuoteen.
  - Päätöksessä voidaan myös määrittää, minkä määrän suojelua saavia kukin jäsenmaa vastaanottaa – tästä vastuunjaosta ei ole vielä EU:ssa keskusteltu

- Tämä on ensimmäinen kerta, kun tilapäisen suojelun direktiiviä otettaisiin käyttöön. Esimerkiksi lupien myöntämisen menettely on uusi ja näitä käytännön järjestelyjä parhaillaan mietitään sekä EU:ssa että meillä Suomessa.

- Tilapäistä suojelua saavalla on oikeus vastaanottopalveluihin, työntekoon ja vuoden tai korkeintaan kolmen vuoden tilapäiseen oleskeluun.

Mitä seuraavaksi?

- Komissiolta odotetaan jo torstain neuvostoon mennessä direktiivin aktivointia koskevaa päätösehdotusta.
- Torstaina haetaan yleistä hyväksyntää aktivoinnille, mutta päätöksen yksityiskohdat tarkentunevat vielä sen jälkeen.
- Suojelu otetaan käyttöön neuvoston päätöksen muodollisen hyväksymisen jälkeen. Todennäköisesti tähän pyritään pian torstain kokouksen jälkeen.

Suomen kanta

- Suomi kannattaa EU:n tilapäisen suojelun direktiivin aktivoimista ja on valmis antamaan direktiivissä tarkoitettua suojaa sen piiriin otettaville henkilöille. Direktiivi tarjoaa yhtenäisen eurooppalaisen ratkaisun, jonka avulla Ukrainasta sotaa pakeneville ihmisille taataan jäsenmaissa välitöntä suojaa ja yhdenmukainen asema.
- Mahdollisesti tarvittava kanta siihen, millä osuuksilla tai määrillä Suomi osallistuu tilapäistä suojelua saavien vastaanottamiseen, määritetään erikseen.

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171
www.intermin.fi